

PL 1

ANTISEMITISMUS = odpor až k nenávisti k lidem hlásícím se k židovství či za židy označeným. V dějinách antisemitismus často přerostl v násilné útoky, jejich vyvrcholením byl holocaust. Antisemitismus měl a má různé často se prolínající podoby závislé na konkrétních historických okolnostech.

- 1) První podobou antisemitismu byl **antijudaismus**, odpor k židovské víře, která je vnímaná v kontrastu k tzv. „křesťanským hodnotám“. Od 12. století se situace židů v křesťanské Evropě výrazně zhoršila, byli omezeni v právech, označováni (často částí oděvu žluté barvy) a oddělováni (ghetta). Často byli zobrazováni jako pomahači ďábla, obviňováni z rituálních vražd, trávení studní, šíření nemocí.
- 2) **Moderní antisemitismus** vzniká s přechodem od tradiční k moderní společnosti v první polovině 19. století, kdy židé v Evropě nabývají (byť někde stále omezených) občanských práv. Prudká změna podoby společnosti, především nástup **kapitalismu** a vznik novodobých národů přináší nejistotu a obavy, z problémů jsou často obviňováni židé – žid se stává symbolem krutého kapitalistického vykořisťování, ale i rozvracečem, který přináší vražedný **komunismus**. 19. století je obdobím vzniku **nacionalistických hnutí** založených na přesvědčení, že „národ“ je něco, co existovalo od věků, že jeho příslušníci jsou definováni konkrétním jazykem a že každý národ má přirozený nárok na svůj stát. Židé do této definice nikde nezapadají (i když se cítí doma v dané zemi nebo nehlásí se k židovskému náboženství), jsou vnímáni jako cizorodý prvek, jako kořistníci, kteří chtějí tak či onak (jako kapitalisté nebo jako komunisté) ovládnout svět a porobit si jednotlivé národy. Reakcí je vznik tzv. sionistického hnutí.

Vyhledejte základní definici sionismu.

- 3) **Rasový antisemitismus** vyrostl z antijudaismu i z moderního antisemitismu 19. století, ale posunul jej na novou úroveň, argumentující vědeckým poznáním. Rozmach rasových teorií v 19. století souvisí s koloniální expanzí a se zneužitím Darwinovy teorie vývoje druhů. Rasismus je založený na přesvědčení, že tzv. „rasy“ jsou definovány nejen biologicky, ale že se rodí i s konkrétní inteligencí a charakterem a že lze sestavit žebříček ras od těch nejprimitivnějších až k nejkvalitnějším, na vrcholu měla stát tzv. árijská rasa. Židé jsou vnímáni jako podlidé, jako parazité nebo karikatury lidství. Rasový antisemitismus vedl přímo k holocaustu, který měl zahubit parazity ohrožující německý národ, jako se dnes zbavujeme vši nebo plevelu na záhonku.

PL 2

Vznik sionismu, tj. myšlenky židovského národa, který žije ve vlastním státě, a holocaust, v němž zahynulo více než pět miliónů lidí, se staly nejvýznamnějšími impulsy k odchodu statisíců evropských židů do Palestiny a ke vzniku státu Izrael.

Genocida také významně přispěla k ochotě řady zemí podpořit vznik židovského státu. Vznik Izraele nakrátko podpořil i Sovětský svaz:

„V roce 1947 Sovětský svaz stejně jako USA a mnoho dalších podpořil rezoluci OSN o rozdělení Palestiny, doufajíc, že nově vzniklý stát bude socialistický a že urychlí úpadek britského vlivu v této oblasti. Proto tedy tři dny po vyhlášení samostatného Státu Izrael uznal SSSR tento nový stát de jure. Angažovanost Sovětského svazu v tomto regionu byla především zaměřena na boj proti „západnímu imperialismu“. Ze začátku se SSSR snažil přechýlit na svou stranu Izrael, ten ovšem v průběhu první arabsko-izraelské války zaujal proamerický postoj, a proto se SSSR následně zaměřil na podporu některých arabských režimů, hlavně Egypta a Sýrie. Roku 1951 první sovětský vyslanec v Izraeli Pavel Eršov ve své zprávě napsal, že *opakovaná anti-sovětská prohlášení členů vlády a neustálé antisovětské kampaně v izraelském tisku dokazují, že izraelská vláda nyní nepotřebuje politickou podporu SSSR a že úmyslně zhoršuje vztahy se Sovětským svazem.*“ V roce 1953 došlo dokonce ke krátkému přerušení diplomatických styků se Sovětským svazem a v roce 1967, na samém začátku Šestidenní války celý sovětský blok, s výjimkou Rumunska, přerušil veškeré styky definitivně.“

(<http://www.valka.cz/13631-Izraelsko-palestinsky-konflikt--3-Role-Sovetskeho-svazu-a-Ruska>)

- 1) Proč SSSR nejdříve podporoval vznik Izraele, a později se obrátil proti němu? Odpovězte na základě textu.
- 2) Podívejte se na video o procesu s Rudolfem Slánským a dalšími a na základě dosud získaných informací vysvětlete následující karikaturu. Jak zobrazuje vztah komunistického Československa a Sovětského svazu?

4. Slánského pád: Velkému Stalinovi je přinášena oběť. Kresba Bodo Gerstenberga

